

. YARIYIL

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
LEE5998	Akademik Türkçe		4 + 0	4,0	S	

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
LEE5999	Bilim Etiği ve Araştırma Teknikleri		2 + 0	5,0	S	
Bilimsel etik ilkeleri; Üniversiteler, TÜBİTAK ve YÖK vb. kurumların etik kurullarının genel ilkeleri ve işleyiş şekilleri; Ar-Ge projeleri; bilimsel araştırma teknikleri; literatür tarama mantığı ve işlemleri; bilimsel makalelerin incelenmesi ve bilgiye hızlı ulaşma; bilimsel bilginin sunumu ve yayımlanması süreçleri.						

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5000	Tez Çalışması		0 + 1	20,0	Z	
Tez çalışması						

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5001	Anadolu Mezopotamya İlişkileri (M.Ö. II. Binyıl)		3 + 0	7,5	S	
Eski Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasında kurulan uygarlıklar ve birbirleriyle ekonomik, siyasi, kültürel ilişkileri.						

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5002	Bilim ve Teknoloji Tarihi		3 + 0	7,5	S	
Bu ders, Eski ve Orta Çağ'da bilim ve teknolojinin gelişim süreçlerini tarihsel bağlamda inceler. Bilim ve teknolojinin insanlık tarihi boyunca toplumları nasıl şekillendirdiği ele alınır. Eski Çağ'da Mezopotamya, Mısır, Hint ve Çin uygarlıklarındaki bilimsel gelişmeler incelenir. Mezopotamya'nın matematik, yazı sistemi ve takvim alanındaki katkıları değerlendirilir. Mısır medeniyetinde mimarlık, tıp ve astronomi alanındaki ilerlemeler ele alınır. Antik Yunan'da bilim ve felsefenin temelleri atılır; Thales, Pisagor, Aristo gibi düşünürler incelenir. Arşimet ve Hipokrat gibi bilim insanlarının katkıları dersin önemli konularındandır. Helenistik dönemde bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler tartışılır. Roma İmparatorluğu'nun mühendislik, inşaat ve altyapı teknolojileri üzerinde durulur. Orta Çağ'a geçişte bilimsel bilgi transferinin rolü değerlendirilir. Avrupa'nın Orta Çağ'daki bilimsel durgunluğu ve bunun nedenleri incelenir. İslam dünyasının bilim ve teknoloji alanında Altın Çağı'na odaklanılır. İbn Sina, El-Harezmi ve İbnü'l-Heysem gibi bilim insanlarının çalışmaları detaylandırılır. İslam medreseleri, kütüphaneler ve bilim merkezlerinin önemi vurgulanır. Avrupa'da ilk üniversitelerin ve manastır okullarının kuruluşu anlatılır. Arapçadan Latinceye tercüme hareketlerinin bilim üzerindeki etkileri incelenir. Skolastik düşüncenin bilimsel gelişime etkisi ele alınır. Orta Çağ'da tarım teknolojileri, mekanik saatler ve su değirmenleri gibi yenilikler tartışılır. Tıp, optik ve astronomideki gelişmeler karşılaştırmalı olarak değerlendirilir. İslam ve Avrupa arasında bilimsel bilgi transferi süreci analiz edilir. Endülüs ve Sicilya gibi kültürlerin bilimdeki rolü üzerinde durulur. Bilimsel yöntemlerin gelişimi ve deneysel yaklaşımın önemi vurgulanır. Teknolojinin ekonomik ve sosyal hayat üzerindeki etkileri ele alınır. Kilise ve din kurumlarının bilim üzerindeki etkileri tartışılır. Bilim ve teknolojiye dogmatizm ve yenilik arasındaki çatışma incelenir. Antik ve Orta Çağ bilimsel metinleri ve kronikleri ders materyali olarak kullanılır. Öğrenciler, dönemler arasındaki bilimsel ve teknolojik gelişmeleri karşılaştırmalı olarak değerlendirir. Eski ve Orta Çağ'da bilim insanlarının yöntem ve yaklaşımları analiz edilir. Dersin sonunda öğrenciler, bu iki dönemdeki bilim ve teknoloji tarihini eleştirel bir perspektifle kavrar. Ders, bilim ve teknolojinin tarihsel gelişimini anlamak ve modern çağın temellerini görmek için temel bir kaynak oluşturur.						

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5003	Dinler Tarihi		3 + 0	7,5	S	
Din kavramı üzerinde durulur. dinin ve dinlerin tarih boyunca serüveni üzerinde durulur. Din kelimesinin kökeni anlatılır. Farklı toplumlarda farklı dillerde din kavramı için kullanılan sözcükler ve kökenleri hakkında bilgi verilir. Din kavramıyla ilgili daena, dharma, ebodat elohim, emanath, dath, nom, nomos, religio kavramları köken bilgileriyle beraber izah edilir. Dinlerin kaynağı hakkındaki görüşlere yer verilir. Dinin kaynağıyla ilgili tek tanrıcı, çok tanrıcı, animist, naturist, totemist yaklaşımlar üzerinde durulur. Max Müller ve Victor Cousin'in din yaklaşımları hakkında bilgi verilir. Dinin kaynağının beşeri olduğu görüşünü savunanların yaklaşımlarına yer verilir. Bu bağlamda mana, tabu, totem, ruh, gibi kavramlar izah edilir. Dinin kaynağının akıl ve vahiy olduğu görüşü üzerinde durulur. Bu bağlamdaki kavramlar ve görüşlere göz atılır. Dinin tanımla ilgili olarak tarih boyunca yapılmış tanımlar üzerinde tartışılır. Batılı bilim adamları ve dinler tarihi uzmanlarının dinin tanımla ilgili yaklaşımları üzerine değerlendirmeler yapılır. Bu bağlamda Max Müller, E. B. Taylor, E. Durkheim, Rudolf Otto, Foyerbah gibi bilim insanlarının görüşlerine yer verilir. İslam bilgilerinin dinin tanımla ve mahiyeti hakkındaki yaklaşımlarına yer verilir. Bu bağlamda Şerif Cürçani, Gazali, Tahanevi, Zebidi gibi ilim adamlarının yaklaşımları üzerine değerlendirmeler yapılır. Dinin kökeni ve gelişimi üzerine evrimci görüşün yaklaşımına yer verilir. İslam evrimciliği ve batı evrimciliğinin varlık, yaratılış ve din hakkındaki yaklaşımları arasında kıyaslama yapılır. Dinler tarihi alanında bir inancın din olarak kabul edilmesi için hangi özelliklere sahip olması gerektiği üzerinde durulur. Din ve tarih arasındaki ilişki üzerine durulur ve bir disiplin olarak Dinler Tarihi biliminin tanımla ve ilgi alanları üzerinde durulur. Din Tarihinin alt başlıkları olan Din fenomenolojisi, Din Sosyolojisi, Din Felsefesi ve Din Psikolojisi üzerinde durulur. Dinin kaynağı hakkındaki görüşlere geniş bir şekilde yer verilir. Genel olarak dinler 1. İlkel Kabile Dinleri, 2. Evrensel Dinler ve 3. Milli Dinler şeklinde üç başlık altında incelenir. İlkel Kabile dinleri anlatılırken mana, fetiş, yüce yaratıcı, tabu, totem, şaman, büyü, mith, ayın gibi kavramlar izah edilir. Milli Dinler ve Evrensel dinler başlığı altında Mezopotamya, Mısır, İran, Yunan, Roma, Arap, Orta Asya ve Uzak Doğu dinleri hakkında bilgi verilir. Tek Tanrıcı Dinler ve bu dinlerin kaynağı ve kolları üzerinde durulur.						

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5004	Erken Ortaçağ Orta Asya Tarihi		3 + 0	7,5	S	

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5005	Eski Anadolu Kültür Tarihi		3 + 0	7,5	S	
MÖ 2. binyılda Anadolu'daki kültürel birikim ve bu birikimin tarihsel gelişimi hakkında bilgi verir.						

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5006	Eskiçağ Uygarlıkları Tarihi I		3 + 0	7,5	S	

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5007	Eskiçağ Uygarlıkları Tarihi II		3 + 0	7,5	S	

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5008	Geç Antikçağ Ön Asya Tarihi		3 + 0	7,5	S
Antik Çağ'ın Ön Asya'daki son zaman dilimini Helenistik dönem oluşturmaktadır. Helenistik dönemde MÖ. 312 yılında kurulan Selevkos imparatorluğu önemli bir yere sahiptir. Makedonya kralı III. Aleksandros'un MÖ 330 yılında Ön Asya'da Pers imparatorluğuna son vermesinin ardından Ön Asya'da kurulan bu imparatorluk varlığını MÖ. 63 yılına kadar devam ettirmiştir. Ön Asya'da Geç Antik Çağ Selevkosların yıkılışının ardından başlayan dönemdir. Bu dönemi MÖ. 53 yılında İran ve Roma arasında gerçekleşen Karhoi Savaşıyla başlatmak mümkündür. Geç Antik Çağ Ön Asya'sında bu iki güç birbiriyle mücadele etmiştir. Ön Asya Geç Antik Çağ'da bu iki uygarlık arasında paylaşılmıştır. Romalılar MÖ. 190 yılında Selevkoslarla yaptıkları Magnesia Savaşı'nın ardından Ön Asya'ya giriş yapmışlardır. Pontus, Armenia, Selevkos ve Ptolemeaios hanedanlıklarına son veren Romalılar Ön Asya'da Anadolu, Mısır, Suriye, Filistin ve Ürdün topraklarına yerleşmişlerdir. MÖ. 247 yılında İran coğrafyası üzerinde tarih sahnesine çıkan Partlar İran ve Mezopotamya üzerinde Selevkos varlığına son verdikten sonra Romalılarla sınır oldular. İki taraf arasındaki sınırı Fırat nehri oluşturmaktadır. Bu iki uygarlık MS. 226 yılına kadar mücadele ettiler. Bu tarihten itibaren Part uygarlığına son veren Sasani hanedanlığı Roma'yla mücadelesine devam etti. Roma'nın ikiye bölünerek Batı Roma'nın yıkılışının ardından Ön Asya'da varlığını devam ettiren Doğu Roma Sasanilerle mücadelesine devam etmiştir. Her iki uygarlık MS. 628 yılına kadar mücadele ettikten sonra MS. 630 yılında bir anlaşmayla iki taraf arasındaki savaşlara son verdiler. Fakat bu dönemde Arap Yarımadası üzerinde ortaya çıkan İslam kısa bir süre içerisinde İran'ın ve Doğu Roma'nın elindeki toprakları ele geçirmeye başladı. MS. VII. yüzyılın birinci yarısının ikinci çeyreğinden itibaren Ön Asya'nın birçok bölgesi Müslümanların eline geçmiştir. Ön Asya coğrafyası açısından Geç Antik Çağ'ın bitişi İslam'ın ortaya çıkarak bu coğrafya üzerinde Doğu Roma ve İran varlığına son vermesi olarak kabul edilebilir. MÖ. I. yılın ikinci yarısından başlayarak MS. VII. yılın ikinci yarısına kadar devam eden bu dönem Geç Antik dönem olarak kabul edilebilir. Bu dönem için çok farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu derste Geç Antik Çağ'la ilgili farklı yaklaşımlara da yer verilmektedir. Bu anlamda Edward Gibbon, Alois Riegl, Henri Pirenne, Peter Brown, Henri İrenee Marou, A. H. Martin Jones ve Garth Fowden'in yaklaşımlarına yer verilmektedir. Ayrıca Ön Asya coğrafyası hakkında bilgi verilir. Geç Antik Çağ'da Ön Asya'da bulunan krallıklar ve bu krallıkların etki alanlarından bahsedilir. Bu krallıklar arasındaki mücadelelerden bahsedilir. Roma-İran ilişkilerindeki rolleri anlatılır. Ön Asya'daki İran, Arap, Türk, Roma, Ermeni, Süryani, Yunan varlıkları hakkında bilgi verilir. Bu dönem Ön Asya'da ortaya çıkan dini yapılar hakkında bilgi verilir.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5009	İktisadi Düşünce Tarihi I		3 + 0	7,5	S

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5010	İktisadi Düşünce Tarihi II		3 + 0	7,5	S

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5011	Milli Mücadele Tarihi I		3 + 0	7,5	S
Bu ders, Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı sonrasındaki siyasal, askeri ve toplumsal durumunu anlamakla başlar. Mondros Mütarekesi'nin (30 Ekim 1918) hükümleri ve Osmanlı topraklarında yarattığı sonuçlar değerlendirilir. İtilaf Devletleri'nin Anadolu'yu işgal süreci ve halk üzerindeki etkileri ele alınır. İşgallere karşı gelişen yerel direniş hareketleri ve Müdafaa-i Hukuk cemiyetlerinin kuruluşu açıklanır. Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkışı (19 Mayıs 1919) Milli Mücadele'nin dönüm noktası olarak işlenir. Havza ve Amasya genelgeleriyle başlayan teşkilatlanma süreci ayrıntılı biçimde analiz edilir. Erzurum ve Sivas Kongreleri'nde alınan kararlar ve bu kararların önemi tartışılır. Anadolu'daki direniş hareketlerinin birleştirilmesi ve merkezî bir iradenin oluşturulması ele alınır. Temsil Heyeti'nin kurulması ve İstanbul Hükûmeti ile ilişkileri incelenir. Msak-ı Milli'nin ilanı ve içeriği detaylı olarak değerlendirilir. İstanbul'un işgali ve Mebusan Meclisi'nin dağıtılması karşısında Ankara merkezli yeni bir siyasal oluşum doğar. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 23 Nisan 1920'de açılması, yeni bir dönemin başlangıcı olarak ele alınır. TBMM'nin yapısı, yasama faaliyetleri ve kurucu medis niteliği açıklanır. TBMM'ye karşı çıkan iç isyanlar ve bu isyanların bastırılması süreçleri tartışılır. Sevr Antlaşması'nın Osmanlı için öngördüğü ağır şartlar ve kamuoyundaki etkisi ele alınır. Sevr'in reddi ve Milli Mücadele'nin bu antlaşmaya karşı doğrudan bir tepki olduğu vurgulanır. Kuva-yı Milliye hareketinin oluşumu, yapısı ve sınırlılıkları değerlendirilir. Düzenli ordunun kuruluş süreci ve Kuva-yı Milliye'den orduya geçiş ele alınır. Doğu Cephesi'nde Ermenilerle yapılan mücadele ve Gümrü Antlaşması anlatılır. Güney Cephesi'nde Fransızlara ve Ermeni çetelerine karşı verilen mücadele örnekleri verilir. Maraş, Antep ve Urfa halkının kahramanca direnişleri anlatılır. Batı Cephesi'nin kuruluşu ve Yunan ilerleyişine karşı mücadele süreci açıklanır. I. İnönü Savaşı'nın kazanılması, moral üstünlük ve diplomatik yeniklik açısından değerlendirilir. Londra Konferansı'na TBMM'nin katılması ve uluslararası meşruiyet arayışı işlenir. II. İnönü Savaşı ve Sakarya öncesi süreç detaylandırılır. Eskişehir-Kütahya Savaşları sonrası yaşanan kriz ve ordunun Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmesi tartışılır. Sakarya Meydan Muharebesi (1921) ve "Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır" anlayışı ele alınır. Başkomutanlık Yasası ile Mustafa Kemal Paşa'nın yetkilerinin genişletilmesi açıklanır. Sakarya Savaşı'nın ardından imzalanan Kars ve Ankara Antlaşmaları diplomatik kazanımlar olarak değerlendirilir. Türk ordusunun taarruz hazırlıkları ve lojistik gücü ele alınır. Büyük Taarruz'un (26 Ağustos 1922) planlanışı ve uygulaması anlatılır. 30 Ağustos 1922'de kazanılan Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nin sonuçları değerlendirilir. İzmir'in kurtarılması (9 Eylül 1922) Milli Mücadele'nin askeri safhasının zafere sonuçlandığı gün olarak vurgulanır. Mudanya Mütarekesi (11 Ekim 1922) ile savaş durumu resmen sona erdirilir. Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922) yeni rejimin inşası açısından ele alınır. Lozan Barış Konferansı ve süreci detaylı biçimde değerlendirilir. İsmet Paşa'nın Lozan'daki müzakereleri ve Türk tarafının temel talepleri tartışılır. 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Antlaşması, Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası alanda tanınması olarak yorumlanır. Ders kapsamında antlaşma metinleri, resmi belgeler ve dönemin basını da kaynak olarak kullanılır. Milli Mücadele'nin halk üzerindeki etkileri, toplumsal dayanışma ve fedakârlık ruhu anlatılır. Kadınların Milli Mücadele'ye katkılarını da dersin önemli konularından biridir. Mustafa Kemal'in liderlik özellikleri ve stratejik dehası çeşitli örneklerle analiz edilir. Milli Mücadele dönemindeki siyasi, askeri ve sosyal kadroların rolü ele alınır. Bu süreçte gelişen milliyetçilik ve bağımsızlık düşüncesi ideolojik temelleriyle işlenir. TBMM'nin meşruiyeti ve halk iradesine dayalı bir devletin temellerinin nasıl atıldığı açıklanır. Ders boyunca görsel materyaller, haritalar ve biyografik çalışmalar destekleyici unsurlar olarak kullanılır. Öğrencilere tarihi belgelerle analiz yapma, kaynak karşılaştırması ve yorumlama becerisi kazandırılır. Milli Mücadele'nin yalnızca askeri değil, aynı zamanda siyasi ve toplumsal bir devrim olduğu vurgulanır. Dersin sonunda öğrenciler, Türkiye Cumhuriyeti'nin hangi koşullar altında ve hangi mücadelelerle kurulduğunu kavrar. Genel olarak ders, Türk milletinin bağımsızlık ve egemenlik temelinde verdiği mücadeleyi bilimsel ve bütüncül bir yaklaşımla öğretmeyi amaçlar.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5012	Milli Mücadele Tarihi II		3 + 0	7,5	S
Bu ders, Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı sonrasındaki siyasal, askeri ve toplumsal durumunu anlamakla başlar. Mondros Mütarekesi'nin (30 Ekim 1918) hükümleri ve Osmanlı topraklarında yarattığı sonuçları değerlendirilir. İtilaf Devletleri'nin Anadolu'yu işgal süreci ve halk üzerindeki etkileri ele alınır. İşgallere karşı gelişen yerel direniş hareketleri ve Müdafaa-i Hukuk cemiyetlerinin kuruluşu açıklanır. Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkışı (19 Mayıs 1919) Milli Mücadele'nin dönüm noktası olarak işlenir. Havza ve Amasya genelgeleriyle başlayan teşkilatlanma süreci ayrıntılı biçimde analiz edilir. Erzurum ve Sivas Kongreleri'nde alınan kararlar ve bu kararların önemi tartışılır. Anadolu'daki direniş hareketlerinin birleştirilmesi ve merkezî bir iradenin oluşturulması ele alınır. Temsil Heyeti'nin kurulması ve İstanbul Hükûmeti ile ilişkileri incelenir. Msak-ı Milli'nin ilanı ve içeriği detaylı olarak değerlendirilir. İstanbul'un işgali ve Mebusan Meclisi'nin dağıtılması karşısında Ankara merkezli yeni bir siyasal oluşum doğar. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 23 Nisan 1920'de açılması, yeni bir dönemin başlangıcı olarak ele alınır. TBMM'nin yapısı, yasama faaliyetleri ve kurucu medis niteliği açıklanır. TBMM'ye karşı çıkan iç isyanlar ve bu isyanların bastırılması süreçleri tartışılır. Sevr Antlaşması'nın Osmanlı için öngördüğü ağır şartlar ve kamuoyundaki etkisi ele alınır. Sevr'in reddi ve Milli Mücadele'nin bu antlaşmaya karşı doğrudan bir tepki olduğu vurgulanır. Kuva-yı Milliye hareketinin oluşumu, yapısı ve sınırlılıkları değerlendirilir. Düzenli ordunun kuruluş süreci ve Kuva-yı Milliye'den orduya geçiş ele alınır. Doğu Cephesi'nde Ermenilerle yapılan mücadele ve Gümrü Antlaşması anlatılır. Güney Cephesi'nde Fransızlara ve Ermeni çetelerine karşı verilen mücadele örnekleri verilir. Maraş, Antep ve Urfa halkının kahramanca direnişleri anlatılır. Batı Cephesi'nin kuruluşu ve Yunan ilerleyişine karşı mücadele süreci açıklanır. I. İnönü Savaşı'nın kazanılması, moral üstünlük ve diplomatik yeniklik açısından değerlendirilir. Londra Konferansı'na TBMM'nin katılması ve uluslararası meşruiyet arayışı işlenir. II. İnönü Savaşı ve Sakarya öncesi süreç detaylandırılır. Eskişehir-Kütahya Savaşları sonrası yaşanan kriz ve ordunun Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmesi tartışılır. Sakarya Meydan Muharebesi (1921) ve "Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır" anlayışı ele alınır. Başkomutanlık Yasası ile Mustafa Kemal Paşa'nın yetkilerinin genişletilmesi açıklanır. Sakarya Savaşı'nın ardından imzalanan Kars ve Ankara Antlaşmaları diplomatik kazanımlar olarak değerlendirilir. Türk ordusunun taarruz hazırlıkları ve lojistik gücü ele alınır. Büyük Taarruz'un (26 Ağustos 1922) planlanışı ve uygulaması anlatılır. 30 Ağustos 1922'de kazanılan Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nin sonuçları değerlendirilir. İzmir'in kurtarılması (9 Eylül 1922) Milli Mücadele'nin askeri safhasının zafere sonuçlandığı gün olarak vurgulanır. Mudanya Mütarekesi (11 Ekim 1922) ile savaş durumu resmen sona erdirilir. Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922) yeni rejimin inşası açısından ele alınır. Lozan Barış Konferansı ve süreci detaylı biçimde değerlendirilir. İsmet Paşa'nın Lozan'daki müzakereleri ve Türk tarafının temel talepleri tartışılır. 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Antlaşması, Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası alanda tanınması olarak yorumlanır. Ders kapsamında antlaşma metinleri, resmi belgeler ve dönemin basını da kaynak olarak kullanılır. Milli Mücadele'nin halk üzerindeki etkileri, toplumsal dayanışma ve fedakârlık ruhu anlatılır. Kadınların Milli Mücadele'ye katkılarını da dersin önemli konularından biridir. Mustafa Kemal'in liderlik özellikleri ve stratejik dehası çeşitli örneklerle analiz edilir. Milli Mücadele dönemindeki siyasi, askeri ve sosyal kadroların rolü ele alınır. Bu süreçte gelişen milliyetçilik ve bağımsızlık düşüncesi ideolojik temelleriyle işlenir. TBMM'nin meşruiyeti ve halk iradesine dayalı bir devletin temellerinin nasıl atıldığı açıklanır. Ders boyunca görsel materyaller, haritalar ve biyografik çalışmalar destekleyici unsurlar olarak kullanılır. Öğrencilere tarihi belgelerle analiz yapma, kaynak karşılaştırması ve yorumlama becerisi kazandırılır. Milli Mücadele'nin yalnızca askeri değil, aynı zamanda siyasi ve toplumsal bir devrim olduğu vurgulanır. Dersin sonunda öğrenciler, Türkiye Cumhuriyeti'nin hangi koşullar altında ve hangi mücadelelerle kurulduğunu kavrar. Genel olarak ders, Türk milletinin bağımsızlık ve egemenlik temelinde verdiği mücadeleyi bilimsel ve bütüncül bir yaklaşımla öğretmeyi amaçlar.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5013	Ortaçağ Ticaret Tarihi		3 + 0	7,5	S
Bu ders, İslam devletlerinde Ortaçağ döneminde ticaretin tarihsel gelişimini inceler. İslam'ın ilk dönemlerinden başlayarak ticaretin ekonomik, sosyal ve kültürel boyutları ele alınır. Mekke ve Medine ticaretinin İslam'ın yayılmasındaki rolü değerlendirilir. Emevîler ve Abbâsîler döneminde ticaretin örgütlenmesi ve yönetimi üzerinde durulur. Kervan yollarının işleyişi, güvenliği ve ticaret ağlarındaki önemi incelenir. İpek Yolu ve Baharat Yolu gibi uluslararası ticaret yollarının İslam dünyasındaki etkileri tartışılır. İslam dünyasında deniz ticaretinin gelişimi ve Kızıldeniz, Hint Okyanusu ile Akdeniz ticareti analiz edilir. Ticaretle kullanılan para birimleri, ekonomik sistem ve finansal kurumlar incelenir. Hanlar, kervansaraylar ve vakıflar gibi ticareti kolaylaştıran kurumlar anlatılır. Ticaret ahlakı ve İslam hukukundaki ticari düzenlemeler dersin önemli konularındandır. Tüccar sınıfının toplumsal konumu ve ticaretin sosyal yapıya etkileri değerlendirilir. Ticaretin ürün çeşitliliği ve lüks eşya, tekstil, baharat, kıymetli maden gibi mallar üzerinde durulur. İslam şehirlerinin ticarettteki merkezi rolü ve şehirlerin ekonomik yapısı analiz edilir. Basra, Kahire, Kordoba gibi önemli ticaret merkezlerinin gelişimi incelenir. İslam dünyasının ticari ilişkileri Avrupa, Afrika ve Asya ile karşılaştırmalı olarak ele alınır. Ticaret yolları üzerindeki kültürel ve teknolojik transferler tartışılır. Ticaretin İslam devletlerinin ekonomik politikalarındaki yeri ve etkisi değerlendirilir. Ticaretin Ortaçağ İslam toplumundaki refah ve kalkınmaya katkısı incelenir. Denizcilik teknolojilerindeki gelişmeler ve ticaret gemilerinin özellikleri anlatılır. İslam denizcilerinin Hint Okyanusu ve Afrika kıyılarındaki ticari faaliyetleri ele alınır. Ticaret sırasında kullanılan sözleşmeler, kredi sistemleri ve piyasa düzenlemeleri anlatılır. Ortaçağda İslam dünyasında ticaret ile bağlantılı meslek ve zanaatların gelişimi incelenir. Ticaretin toplumdaki etik ve kültürel çeşitliliğe etkisi değerlendirilir. İslam coğrafyasındaki ticari rekabet ve işbirliği örnekleri sunulur. Ticaretin çevresel ve coğrafi faktörlerle ilişkisi tartışılır. Dönemin seyahatnameleri ve ticaretle ilgili kaynaklar üzerinden analizler yapılır. Ticaret yollarının güvenliği ve askeri önlemler dersin önemli konularındandır. İslam devletlerinde ticaretin siyasi ve diplomatik ilişkiler üzerindeki etkisi değerlendirilir. Ders boyunca ticaret tarihiyle ilgili kronik, fıkıh, coğrafya ve ekonomi kaynakları incelenir. Dersin sonunda öğrenciler, Ortaçağ İslam dünyasında ticaretin ekonomik, sosyal ve kültürel önemini kapsamlı şekilde kavrar.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5014	Osmanlı Diplomasi Tarihi		3 + 0	7,5	S
Osmanlı Diplomasi Tarihi dersi, Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan 18. Yüzyılın sonuna kadar geçen zaman diliminde Osmanlıların önceki Türk ve Müslüman devletlerden miras aldıkları diplomasi geleneğini, dışişleri zihniyetini, dost ve düşman devlet ayrımını, merkez ve taşra kurumlarının uluslararası ilişkilerini, elçi geliş ve gidişlerini, çeşitli diplomasi uygulamalarını ve bunların belge niteliğindeki ürünlerini konu alır. İlk derste diplomasi kavramı ve uluslararası ilişkilerle bağlantılı terimler açıklanarak ilgili tanımlamalar yapılır. Ayrıca Osmanlı Diplomasi Tarihi ile alakalı kaynaklar ve araştırma eserler tanıtılarak öğrencilere konu bazı ödevler dağıtılır. Sonraki derste Dünya Tarihi'nde Diplomasi Tarihi ve Geçirdiği Dönemler anlatılarak diplomasi türleri izah edilir. İlerleyen derstlerde Klasik Dönem Osmanlı Diplomasisi (1299-1606) ayrıntılı bir şekilde değerlendirilir. Öncelikle İslam hukukunda uluslararası ilişkiler teorisi, Darülsılam, Darülharb, Darüssulh/ahd kavramları merkezinde işlenerek Osmanlı diplomasisinin hukuki zemini inşa edilir. Daha sonraki derstlerde Osmanlı dışişleri müessesesi olan Hariciye tanıtılır ve Divan-ı Hümayun, Nişancı, Reisülküttab, Divan-ı Hümayun Tercümanları, Elçilik görevi de üstlenen çavuşlar görevleriyle beraber ele alınır. Osmanlı zihinsel ve kurumsal yapısı anlaşıldıktan sonraki derstlerde Osmanlı Devleti'nin Müslüman ve Gayrimüslim devletlerle ilişkileri, tarihî olaylarla birlikte kronolojik olarak ve geçirdiği evreler çerçevesinde işlenir. Bu minvalde Osmanlı tarihindeki savaş ve barış olguları, diplomasi alanı kapsamında değerlendirilir ve Osmanlı'nın Geçici Diplomasi'den Kalıcı Diplomasi'ye geçiş süreci ayrıt edilir. Bu doğrultuda Osmanlı Devleti'nin diplomatik kurumlarındaki değişim de görülür. Öğrencilere, hazırlanmaları istenen konularla alakalı söz verilerek derse katılımları sağlanır. Böylece tarihsel olayları neden-sonuç ilişkisi içinde değerlendirme yetkinliği gelişir. Osmanlı'nın erken dönem diplomasisi ve komşu devletlerle ilişkileri ele alınır. İmparatorluğun Avrupa, Asya ve Afrika ile kurduğu diplomatik bağlar detaylandırılır. Osmanlı elçilik teşkilatı ve elçi protokolü dersin önemli konularındandır. Batılı devletlerle ilk temaslar ve kapitülasyonların diplomatik boyutları işlenir. Viyana Kuşatmaları gibi önemli savaşların diplomatik arka planı analiz edilir. Osmanlı'nın Rusya, İran ve Arap dünyasıyla olan diplomatik ilişkileri incelenir. Osmanlı'da barış antlaşmaları ve müzakerelerin yapısı üzerinde durulur. Elçi mektupları, padişah fermânları ve diğer diplomatik belgeler kaynak olarak kullanılır. Tanzimat ve İslahat dönemlerinde diplomatik reformlar detaylandırılır. Osmanlı'nın diplomasi pratiğinde Avrupa'nın güç dengeleri ve ittifak sistemleri değerlendirilir. Osmanlı'nın büyük devletlerarasındaki denge politikasını kavramak önemlidir. Berlin Kongresi ve Paris Barış Konferansı gibi uluslararası toplantılar Osmanlı açısından ele alınır. Ders, Osmanlı diplomatik gelenekleri ile modern diplomasi arasındaki geçişi tartışır. Osmanlı elçiliklerinin faaliyet alanları ve görevleri ayrıntılı olarak incelenir. Osmanlı diplomatik temsilcilerinin rolleri ve kimlikleri araştırılır. Ders boyunca Osmanlı'nın uluslararası hukuk ve protokol kurallarıyla ilişkisi ele alınır. Öğrenciler, Osmanlı diplomasi tarihini çok boyutlu anlayarak, tarihsel ve siyasal bağlamda değerlendirme becerisi kazanır. Öğrenciler, Osmanlı'nın kuruluşundan 18. Yüzyılın sonuna kadar giden süreçteki işişleri tecrübesini tarihsel perspektif içinde görme ve yorumlama yetisi kazanır ve gelişmeleri çok yönlü kavrarlar. Sonuç olarak ders, tarihsel bilgiyle güncel konjonktürü bağdaştırabilen ve bunu tarihsel derinlikle yapabilen bireyler yetiştirmeye amaçlar.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5015	Osmanlı Diplomatîği		3 + 0	7,5	S

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5016	Osmanlı İdaresinde Balkanlar		3 + 0	7,5	S
Bu ders, Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'da kurduğu idari yapıyı tarihsel süreç içerisinde çok boyutlu bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Dersin odak noktası, Osmanlı'nın fetih politikalarıyla başlayan yerleşme süreci, bu süreçte uygulanan iskân yöntemleri ve bölgenin idari yapıya dahil edilme biçimidir. İlk olarak Osmanlı'nın Balkanlar'daki fetihlerinin askeri, siyasi ve ekonomik motivasyonları ele alınır. Ardından, fethedilen bölgelerdeki eski idari sistemlerin ne ölçüde devam ettirildiği ve nasıl dönüştürüldüğü analiz edilir. Merkezî yönetimin taşrayla kurduğu ilişkiler, özellikle sancak, eyalet ve beylerbeylik sistemleri üzerinden değerlendirilir. Bu bağlamda, tımar sistemi, dirlik dağıtımı ve sipahi teşkilatının taşra üzerindeki etkileri ayrıntılı biçimde işlenir. Balkanlar'daki Osmanlı idaresi sadece askeri ve idari bir mekanizma olarak değil, aynı zamanda bir sosyo-ekonomik düzenleyici olarak da ele alınır. Yerel halklarla kurulan ilişkiler, vergi düzenlemeleri ve adalet sistemleri bu çerçevede incelenir. Gayrimüslim toplumlarla kurulan idari temaslar, özellikle zimmi statüsü, cizye uygulaması ve millet sistemi bağlamında tartışılır. Osmanlı'nın yerel unsurları nasıl yönetime entegre ettiği, örneğin yerel beylerle kurulan işbirlikleri ve ayanlık kurumu üzerinde durulur. Dersin ilerleyen bölümlerinde, şehir idaresi, belediye hizmetleri, kadıların yetkileri ve taşrada adaletin işleyişi gibi konular da ele alınır. Ayrıca Osmanlı'nın Balkanlar'da uyguladığı nüfus politikaları, iskân faaliyetleri ve zorunlu göç uygulamaları tarihsel belgelerle desteklenerek tartışılır. XVI. yüzyıldan itibaren merkezi otoritenin zayıflamasıyla birlikte Balkanlar'daki yerel güçlerin yükselişi, ayanlar ve eşraf sınıfının yönetsel yapıya etkisi ele alınır. XVIII. yüzyılda yaşanan idari dönüşümler ve reform arayışları, taşrada merkezden kopma eğilimleriyle birlikte değerlendirilir. XIX. yüzyıla gelindiğinde Tanzimat reformlarının Balkan taşrasında uygulanışı, vilayet nizamnameleri çerçevesinde ayrıntılı biçimde işlenir. Modern idare anlayışının Balkanlar'da yerleşmesi, eğitim, posta, güvenlik ve belediyeçilik alanlarındaki dönüşümler üzerinden incelenir. Osmanlı idaresinin bu reformlarla birlikte halk üzerindeki etkisi, hem merkez-taşra ilişkileri hem de yerel direnişler açısından analiz edilir. Milliyetçilik akımlarının gelişmesiyle birlikte Osmanlı idaresinin Balkanlar'daki meşruiyet sorunu tartışmaya açılır. Balkan isyanları ve Osmanlı'nın bu isyanlara verdiği siyasi ve askeri tepkiler geniş bir şekilde değerlendirilir. Dersin sonunda, Osmanlı idaresinin Balkan toplumları üzerindeki uzun vadeli etkileri; dil, din, hukuk ve idari yapı açısından incelenir. Osmanlı döneminde Balkanlar'da oluşan çok kültürlü yapının günümüze etkileri, tarihsel süreklilik ve kopuşlar bağlamında tartışılır. Öğrenciler bu süreçte arşiv belgeleri, seyahatnameler, kadı sicilleri ve tahrir defterleri gibi birincil kaynaklarla tanıştılır. Aynı zamanda, modern tarih yazımında Osmanlı'nın Balkan idaresine dair farklı yorumlar ve akademik yaklaşımlar ele alınır. Ders, hem Osmanlı merkezî yönetimini hem de Balkanlar'daki yerel toplumsal yapıları bir bütün olarak değerlendirmeye becerisi kazandırmayı hedefler. Böylece öğrenciler, Osmanlı idaresinin sadece bir yönetim sistemi değil, aynı zamanda sosyal, kültürel ve ekonomik bir düzen kurma biçimi olduğunu kavrar. Ders süresince Balkanlar'daki çeşitli Osmanlı şehirleri (Saraybosna, Üsküp, Sofya, Selanik gibi) örnek olarak ele alınır. Bu şehirler üzerinden idari yapılanmalar, yerel yönetim pratikleri ve halkla ilişkiler detaylandırılır. Ayrıca vakıf kurumları, kadılık sistemi ve medreselerin taşradaki rolü de incelenir. Balkanlar'daki Osmanlı mirası, günümüz ulus devlet sınırları içerisindeki tarih algılarını da etkilemiştir. Bu nedenle, ders kapsamında tarihsel sürekliliklerin çağdaş siyasal söylemler üzerindeki etkileri de göz önünde bulundurulur. Öğrenciler, ders sonunda Osmanlı'nın Balkanlar'daki idari varlığını tarihsel belgeler ve akademik kaynaklar doğrultusunda çok yönlü analiz edebilme yetisi kazanırlar. Ders, özellikle Osmanlı taşra tarihine ilgi duyan öğrenciler için temel bir arka plan sunar. Aynı zamanda Balkanlar'ın çok katmanlı tarihsel yapısını anlamak isteyen araştırmacılar için de önemli bir başlangıç noktasıdır.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5017	Osmanlı İktisat Tarihi		3 + 0	7,5	S

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5018	Osmanlı Paleografyası		3 + 0	7,5	S
Temel Osmanlı bilgisine sahip olan lisanüstü öğrencilerine verilecek olan "Osmanlı Paleografyası" dersinde, öğrencilere öncelikle rika yazının tanıtılmasıdır. Daha sonra bu yazının gelişim süreçleri hakkında bilgi verilecek kullanılan biçimleri gösterecektir. Ayrıca derste arşiv belgelerinde sıkça rastlanan rika dışında talik, nesih, divani gibi yazı çeşitleri de incelenecektir. Tüm bu yazı çeşitleri arşiv belgeleri dikkate alınarak doğrudan dokümanlarla desteklenerek katılımcıların yazı türlerini birbirinden ayırt etmeleri sağlanacaktır. Bilindiği gibi altı yüzyılı aşkın bir zaman hüküm süren Osmanlı devleti Arap alfabesine dayanan farklı yazı stilleri kullanmıştır. Kullanılan yazı türleri ise çağlar boyu farklılıklarla göstermiştir. Bu zaman zarfında başta nesih yazı olmak üzere süslü, talik, divani, siyakat ve rika gibi yazılar hem kitaplar yazılarken hem de devlet birimleri arasında gerekli yazışmalar yapılırken tercih edilmiştir. Matbaanın on sekizinci yüzyılda kurulması ve gittikçe yaygınlaşması nesih yazının kitaplarda kullanılmasını sağlamıştır. Ancak el yazısı devlet yazışmalarında hiçbir zaman eksik olmamıştır. Hatta kurumların çeşitlenmesiyle artarak devam etmiştir. Tanzimattan sonra nezaretlerin ortaya çıkmasıyla birlikte birimler arasındaki yoğun yazışmalar yapılması rika yazının da yaygınlaşmasını sağlamıştır. Denilebilir ki on dokuzuncu yüzyıl boyunca arşiv belgelerinde en çok rastlanan yazı rika olmuştur. Bu durumdan hareketle dersin katılımcılarında rika yazısının ile kitaplarda kullanılan ve matbu olarak bilinen nesih yazısından ayırt edecek bilgiler verilecektir. Her iki yazı stiliindeki harfler tek tek incelenerek katılımcıların rika yazı tanımasını sağlanacaktır. Bununla da yetinilmeyecek öğrencilere arşiv belgeleri üzerinden öğrendiklerini test etme imkânı tanınacaktır. Dersin ilerleyen haftalarında bu uygulama diğer yazı türlerine de uygulanacaktır. Dersin katılımcılarına, alfabeyle okumalarını kolaylaştırabilmek için yazma egzersizleri de yapılacaktır. Hem rika hem de nesih hatlıya ödevleri verilecek ve katılımcının yazma deneyimi yaşayarak yazı türleri arasındaki farkları tespit etmesini ötesinde bunları oluşturmaya da sağlanacaktır. Her bir katılımcının öğretilmesi hedeflenen yazı çeşitlerinin bulunduğu Osmanlı ve Cumhuriyet arşivlerini kolaylıkla kullanabilmeleri için online sistem üzerinden arşiv yeri tabanlarına nasıl ulaşacağını da gösterilecektir. Bunun yazı sıra el yazması eserlerin bulunduğu Yazma Eserler Kurumu'nun internet sayfası tanıtılacaktır. Yazma eserlerin bolca bulunduğu Atatürk Kütüphanesi gibi başka kütüphanelere de nasıl erişim sağlanabileceği dersin katılımcılarına izah edilecektir. Ders kapsamında gerek kütüphanelerde gerekse Osmanlı arşivinde her bir öğrencinin bir konu üzerinde araştırma yapması istenecektir. Konusuyla ilgili belgeleri toplamaları, bunları kronolojik sıraya dizerek tarihledirmesi sağlanacaktır. Daha sonra belgeleri okuyarak Latin alfabesine aktarması ve belgenin içeriğinde yer alan bilgiyi özetlemesi öğretilmektedir. Nihayet elde edilen bilgilerden hareketle sistematik bir metin oluşturmaya sağlanacaktır. Dersin katılımcıları, dönem sonunda elde edebilecekleri bu beceri sayesinde ileriki akademik araştırmalarında Osmanlı ve Cumhuriyet arşivlerinden nasıl faydalanabileceklerini tecrübe etmiş olacaklardır. Böylelikle arşiv belgelerine aşina olabilecek, onların yazı türlerini tanıyabilecek, okuyup anlayabilecek ve derledikleri bilgilerden hareketle metinler inşa edebilecekleridir.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z/ S
TAR5019	Osmanlı Saray Teşkilatı		3 + 0	7,5	S

- Bu ders, Osmanlı İmparatorluğu'nun merkezî yönetiminde sarayın yapısını, işleyişini ve tarihsel gelişimini incelemektedir. Saray teşkilatının temel bölümleri olan Enderun (İç Hizmetler), Birun (Dış Hizmetler) ve Harem ayrıntılı biçimde ele alınacaktır. Has Oda, Seferî Koğuşu, Kiler ve Hazine Koğuşu gibi Enderun'a bağlı birimler tanıtılacak; Enderun'un saray hizmetlileri ve geleceğin devlet adamları için bir eğitim kurumu olarak oynadığı role özel önem verilecektir. Saray görevlilerinin seçilme, eğitime ve terfi etme süreçleri analiz edilecek; çavuşlar, kapıcılar ve rıkab ağaları gibi Birun görevlilerinin rolleri ve sorumlulukları incelenecektir. Sarayın dış hizmet birimlerinin gelişimi, tören uygulamaları ve protokol sistemi tarihsel bağlam içinde ele alınacaktır. Harem'in sosyal ve idarî yapısı, Valide Sultan, hanımlar ve cariyelerin rolleriyle birlikte ayrıntılı biçimde incelenicektir. Ders ayrıca padişahın saraydaki günlük yaşamı ve devlet yönetimindeki rolüne odaklanacaktır. Topkapı, Edirne ve Yıldız sarayları başta olmak üzere Osmanlı saraylarının mimarî düzeni ve mekânsal örgütlenmesi karşılaştırmalı olarak analiz edilecektir. II. Mahmud dönemi ve Tanzimat reformları çerçevesinde saray teşkilatında yaşanan kurumsal dönüşümlere özel önem verilecektir. Cülus, bayramlaşma, elçi kabulü gibi törenler simgesel anlamları ve protokol düzenleriyle birlikte değerlendirilecektir. Saray gelenekleri, nezaket kuralları ve disiplin sistemi de bu bağlamda ele alınacaktır. Sarayın askerî yönü, özellikle Kapıkulu Ocakları (Acemi Oğlanlar Ocağı ve Yeniçeri Ocağı) ile birlikte, Bostancı, Baltacı ve Solak gibi saray muhafız birlikleri üzerinden incelenecektir. Saray ile merkezî bürokrasi arasındaki ilişki, özellikle sadrazamlık makamı ile olan bağ çerçevesinde değerlendirilecektir. Öğrenciler, arşiv belgeleri, mühimme defterleri, seyahatnameleri, kronikler ve hatıratlar gibi birincil kaynaklarla çalışacaktır. Evliya Çelebi, Naima ve Kâtip Çelebi gibi tarihçilerin saray hakkındaki anlatımları tarihsel bağlamda çözümlenecek ve eleştirel biçimde değerlendirilecektir. Saray sisteminde dair modern tarih yazımı da ele alınarak karşılaştırmalı bakış açılan geliştirilecektir. Dersin sonunda öğrencilerin, Osmanlı saray teşkilatının kurumsal yapısı ve tarihsel gelişimi hakkında kapsamlı bilgi edinmeleri ve sarayın imparatorluk içindeki siyasi, toplumsal ve askerî rolünü değerlendirecek analitik beceriler kazanmaları beklenmektedir. Ders süresince mimarî planlar, minyatürler ve tarihi görseller gibi görsel materyallerden de yararlanılacaktır.

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z/ S
TAR5020	Osmanlı Tarih Yazıcılığı I		3 + 0	7,5	S

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z/ S
TAR5021	Osmanlı Tarih Yazıcılığı II		3+0	7,5	S

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z/S
TAR5022	Osmanlı Tarihinin Kaynakları		3 + 0	7,5	S

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z/S
TAR5023	Osmanlı Tarihinin Kaynakları II		3 + 0	7,5	S

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z/ S
TAR5024	Osmanlı Tasavvuf Tarihi		3 + 0	7,5	S

Osmanlı Tasavvuf Tarihi dersi, Osmanlı İmparatorluğu'nda tasavvufun tarihsel gelişimini inceler. Ders, İslam tasavvufunun genel ilkeleriyle başlar ve Osmanlı öncesi döneme kısa bir bakış sunar. Erken dönem zühud hareketleri ile tarikatlara ortaya çıkışı arasındaki geçiş süreci değerlendirilir. Anadolu'da 13. yüzyılda etkili olan Bábâilik, Yesevîlik ve benzeri öncü akımlar tanıtılır. Osmanlı öncesi Anadolu'da oluşan mistik zemin, Osmanlı tasavvufunun şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Osmanlı'nın kuruluş sürecinde tasavvufun destekleyici ve meşruiyet sağlayıcı rolü ele alınır. Ahlîk teşkilatı ile sufi yapılar arasındaki ilişkiler analiz edilir. Erken Osmanlı döneminde aktif olan Bektaşîlik, Halvetîlik ve Mevlevîlik gibi tarikatlardan yapıları açıklanır. Mevlevîliğin şehîrleri bir kırmık kazanması süreci değerlendirilir. Bektaşîliğin özellikle yenerici ocağı ile olan ilişkisi incelenir. Halvetîliğin çok merkezli yayılış süreci ve kolları ele alınır. Tarikatların İstanbul, Bursa, Edirne gibi merkezlerdeki faaliyetleri anlatılır. Şeyhlik kurumu, halifelik mekanizması ve irşad zinciri tanımlanır. Tekkeler ve zaviyeler hem dinî hem toplumsal kurumlar olarak ele alınır. Osmanlı'da tekke mimarisi ve vakıf sistemiyle olan ilişkiler irdelenir. Tarikat şeyhlerinin devlet adamları ve halk üzerindeki etkisi tartışılır. 16. yüzyılda Celvetîlik, Nakşibendîlik ve Kadîrîlik gibi tarikatlardan yayılışı işlenir. Tasavvufun Osmanlı siyasi yapısıyla olan etkileşimi analiz edilir. II. Bayezîd, Yavuz Sultan Selim ve Kanunî dönemlerindeki sufi politikaları incelenir. Saray ve tarikat ilişkilerindeki denge ve çatışmalar değerlendirilir. Şeyhülislamlık kurumunun tasavvufia ilişkisine değinilir. Ulema-sufi ilişkisi örneklerle açıklanır. Tasavvufun Osmanlı edebiyatına olan etkisi analiz edilir. Divan şiirindeki tasavvufi unsurlar tanıtılır. Yunus Emre, Niyâzî-î Mısırî, Âzîz Mahmud Hüdâî gibi önemli Osmanlı sufleri tanıtılır. Bu suflerinin eserleri ve düşünceleri karşılaştırmalı olarak işlenir. Osmanlı'da kadın suflerinin varlığı ve tekkelerdeki rolleri ele alınır. Tarikatlarda rûya, keramet ve keşif kavramları tartışılır. Tasavvufi musiki geleneği ve Mevlevî ayinleri incelenir. Sema, zikir ve ayin gibi ritüellerin toplumsal ve sembolik anlamları açıklanır. Tekkelerin eğitim işlevi ve sohbet geleneği değerlendirilir. 17. ve 18. yüzyılda tarikatlardan içsel dönüşüm süreçleri incelenir. Reform talepleri, iç disiplin ve şeriata uygunluk tartışmaları ele alınır. 19. yüzyılda II. Mahmud'un tekke politikaları tartışılır. Tanzimat ve İslahat dönemlerinde tasavvufun konumu analiz edilir. Modernleşme karşısında tarikatlardan tavırlar sınıflandırılır. II. Abdülhamid döneminde sufi grupların politik etkisi araştırılır. Meşrutiyet ve Cumhuriyet'e geçiş sürecinde tarikatlara yönelik eleştiriler değerlendirilir. 1925 Tekke ve Zaviyeler Kanunu'nu tasavvuf üzerindeki etkileri anlatılır. Osmanlı döneminde tasavvufun şehir ve taşra kültüründeki yeri karşılaştırılır. Halka yönelik irşad faaliyetleri, vaaz ve sohbet geleneği ele alınır. Osmanlı'da tasavvufun farklı etnik yapılar üzerindeki etkisi değerlendirilir. Balkanlar, Arap toprakları ve Kuzey Afrika'daki tarikat etkileri tartışılır. Tasavvufun halk ısanlarıyla olan ilişkisi (ör. Celali ısanları) ele alınır. Devletin tarikatlara bakışındaki dönemsel farklılıklar örneklerle açıklanır. Osmanlı kaynaklarında tasavvuf: menakıbnameler, vefeyatnameler, risaleler. Modern tarih yazımında Osmanlı tasavvuf tarihi yaklaşımları incelenir. Arşiv belgeleri, seyahatnameler ve kroniklerdeki tasavvuf izleri değerlendirilir. Bugünkü tasavvuf algısının Osmanlı mirasıyla ilişkisi tartışılır. Dersin sonunda öğrencilerin, Osmanlı tasavvufuna tarihsel bağlamda çok yönlü analiz edilebilmesi beklenir.

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5025	Osmanlı Yenileşmesi I		3 + 0	7,5	S

Ders, Osmanlı İmparatorluğu'nda 17. yüzyıl sonlarından itibaren başlayan duraklama ve gerileme tartışmalarıyla başlar. Osmanlı'nın klasik düzeninde meydana gelen bozulmalar ele alınır. Avrupa'daki bilimsel, askeri ve siyasal gelişmelerin Osmanlı üzerindeki etkileri değerlendirilir. 18. yüzyılda Batı'ya gönderilen elçiler ve gözlem raporları incelenir. Bu bağlamda Yirmisekiz Mehmet Çelebi'nin Fransa Sefernamesi ayrıntılı şekilde analiz edilir. Lale Devri (1718-1730) yenileşme sürecinin erken örneklerinden biri olarak ele alınır. Bu dönemdeki sanat, mimari ve eğitimdeki yenilikçi girişimler tartışılır. yüzyılda kurulan yeni askeri okullar ve teknik okullar tanıtılır. Nizam-ı Cedid hareketi ve III. Selim'in reformları detaylı olarak incelenir. Bu reformların toplumsal ve siyasi süreçlere karşılaşma nedenleri analiz edilir. 1808 Sened-i İttifak'ın Osmanlı siyasal düşüncesindeki yeri açıklanır. II. Mahmud dönemi reformları, merkezîyetçilik ve bürokratik yapı açısından değerlendirilir. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması ve Asakir-i Mansure'nin kurulması süreci ele alınır. Eğitim, kıyafet, ulaşım ve haberleşme alanlarında yapılan modernleşme çabaları aktarılır. Tanzimat Fermanı (1839) ile başlayan dönemde hukuk ve idare alanındaki yenilikler incelenir. Tanzimat döneminde çıkarılan kanunlar ve Batı hukuk sistemine geçiş süreci değerlendirilir. Islahat Fermanı (1856) ve gayrimüslim tebaaya tanınan haklar tartışılır. Vilayet Nizamnameleri ve yerel yönetim reformları analiz edilir. Osmanlı bürokrasisinde ortaya çıkan yeni memur tipi ve eğitimi ele alınır. Eğitimde modernleşme: rüştiyeler, idadiler ve Darülfünun'un kurulma süreci açıklanır. Basın ve kamuoyunun oluşumu, Takvîm-i Vekâyi ve özel gazeteler üzerinden değerlendirilir. Osmanlı'da modernleşen ordu ve askeri eğitim kurumları tanıtılır. Meşrutiyet'in ilanı ve Kanun-ı Esasî'nin kabulü anayasal gelişmeler açısından analiz edilir. II. Abdülhamid dönemi modernleşme politikaları, merkezîyetçilik ve sansür bağlamında incelenir. Bu dönemde eğitim ve ulaşım altyapısındaki gelişmeler ele alınır. Jön Türk hareketi ve II. Meşrutiyet'in ilan süreci tartışılır. II. Meşrutiyet dönemi reform girişimleri ve siyasal yapıda meydana gelen değişiklikler analiz edilir. Osmanlı yenileşme sürecinin İmparatorluğun çözüldüğü üzerindeki etkileri değerlendirilir. Osmanlı yenileşmesinin Cumhuriyet dönemi modernleşme hamlelerine etkisi ele alınır. Ders, Osmanlı yenileşmesini hem bir süreklilik hem de bir kırılma süreci olarak değerlendiren genel bir tartışmaya sona erer.

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5026	Osmanlı Yenileşmesi II		3 + 0	7,5	S

Ders, Osmanlı İmparatorluğu'nda 17. yüzyıl sonlarından itibaren başlayan duraklama ve gerileme tartışmalarıyla başlar. Osmanlı'nın klasik düzeninde meydana gelen bozulmalar ele alınır. Avrupa'daki bilimsel, askeri ve siyasal gelişmelerin Osmanlı üzerindeki etkileri değerlendirilir. 18. yüzyılda Batı'ya gönderilen elçiler ve gözlem raporları incelenir. Bu bağlamda Yirmisekiz Mehmet Çelebi'nin Fransa Sefernamesi ayrıntılı şekilde analiz edilir. Lale Devri (1718-1730) yenileşme sürecinin erken örneklerinden biri olarak ele alınır. Bu dönemdeki sanat, mimari ve eğitimdeki yenilikçi girişimler tartışılır. yüzyılda kurulan yeni askeri okullar ve teknik okullar tanıtılır. Nizam-ı Cedid hareketi ve III. Selim'in reformları detaylı olarak incelenir. Bu reformların toplumsal ve siyasi dirençle karşılaşma nedenleri analiz edilir. 1808 Sened-i İttifak'ın Osmanlı siyasal düşüncesindeki yeri açıklanır. II. Mahmud dönemi reformları, merkezîyetçilik ve bürokratik yapı açısından değerlendirilir. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması ve Asakir-i Mansure'nin kurulması süreci ele alınır. Eğitim, kıyafet, ulaşım ve haberleşme alanlarında yapılan modernleşme çabaları aktarılır. Tanzimat Fermanı (1839) ile başlayan dönemde hukuk ve idare alanındaki yenilikler incelenir. Tanzimat döneminde çıkarılan kanunlar ve Batı hukuk sisteminin geçiş süreci değerlendirilir. Islahat Fermanı (1856) ve gayrimüslim tebaaya tanınan haklar tartışılır. Vlayet Nizamnameleri ve yerel yönetim reformları analiz edilir. Osmanlı bürokrasisinde ortaya çıkan yeni memur tipi ve eğitimi ele alınır. Eğitimde modernleşme: rüştiyeler, idadiler ve Darülfünun'un kuruluşu süreci açıklanır. Basın ve kamuoyunun oluşumu, Takvîm-i Vekâyî ve özel gazeteler üzerinden değerlendirilir. Osmanlı'da modernleşen ordu ve askeri eğitim kurumları tanıtılır. Meşrutiyet'in ilanı ve Kanun-ı Esasî'nin kabulü anayasal gelişmeler açısından analiz edilir. II. Abdülhamid dönemi modernleşme politikaları, merkezîyetçilik ve sansür bağlamında incelenir. Bu dönemde eğitim ve ulaşım altyapısındaki gelişmeler ele alınır. Jön Türk hareketi ve II. Meşrutiyet'in ilanı süreci tartışılır. II. Meşrutiyet dönemi reform girişimleri ve siyasal yapıda meydana gelen değişiklikler analiz edilir. Osmanlı yenileşme sürecinin İmparatorluğun çözülüşü üzerindeki etkileri değerlendirilir. Osmanlı yenileşmesinin Cumhuriyet dönemi modernleşme hamlelerine etkisi ele alınır. Ders, Osmanlı yenileşmesini hem bir süreklilik hem de bir kırılma süreci olarak değerlendiren genel bir tartışmaya sona erer.

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5027	Soğuk Savaş Dönemi Türk Politikası		3 + 0	7,5	S	

Ders, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünyada yaşanan gelişmelerin, oluşturulan teşkilatların, Türkiye'nin diplomatik ilişkilerinin anlatılmasını; öğrencilerin ilgili konularla ilgili sunum yapmasını ve makale hazırlamasını içermektedir.

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5028	Sömürgecilik Tarihi I		3 + 0	7,5	S	

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5029	Sömürgecilik Tarihi II		3 + 0	7,5	S	

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5030	Şehir ve Medeniyet Tarihi I		3 + 0	7,5	S	

Dersin başlangıcında şehir kavramının tarihsel ve sosyolojik tanımları ele alınır. İlk medeniyetlerde şehirleşme süreçleri ve kent kültürünün oluşumu incelenir. Mezopotamya, Mısır, Hint ve Çin medeniyetlerinde şehirlerin rolü ve yapısı analiz edilir. Antik Yunan ve Roma şehir devletleri ve kentsel yönetim modelleri üzerinde durulur. Ortaçağ Avrupa'sında feodal yapı ve şehir gelişimi ilişkisi değerlendirilir. İslam medeniyetinde şehirlerin kuruluşu, fonksiyonları ve mimarisi araştırılır. Şehir ve devlet ilişkisi, yönetim mekanizmaları ve şehircilik politikaları tartışılır. Şehirlerin ekonomik rolü; ticaret, zanaat ve pazarların gelişimi ele alınır. Sosyal yapılar, sınıf farklılıkları ve toplumsal cinsiyetin şehir yaşamındaki etkisi incelenir. Şehirlerin kültürel ve dini fonksiyonları, tapınaklar, camiler, kiliseler ve ibadet alanları irdelenir. Ortaçağ ve erken modern dönemde şehirlerin savunma sistemleri ve surlar analiz edilir. Sanayi Devrimi öncesinde Avrupa şehirlerinin dönüşümü ve kentleşme süreçleri tartışılır. Yeni dünya şehirlerinin oluşumu ve kolonizasyon etkileri incelenir. Kent planlaması ve mimari tarzların medeniyet tarihindeki yeri değerlendirilir. Şehirlerin demografik yapısı, nüfus artışı ve göç hareketleri ele alınır. Su kaynakları, altyapı ve teknolojik gelişmelerin şehir yaşamına etkisi araştırılır. Şehir kültürünün sanat, edebiyat ve gündelik yaşamdaki yansımaları üzerinde durulur. Şehirlerin çevresel etkileri ve sürdürülebilirlik meseleleri tartışılır. Medeniyetlerarası etkileşim ve kültürel alışverişin şehirler aracılığıyla gerçekleşme biçimleri ele alınır. Osmanlı, Bizans, İran ve Arap şehirleri karşılaştırmalı olarak incelenir. Modern şehirlerin oluşumu ve şehircilik teorileri tarihsel bağlamda değerlendirilir. Kentleşme süreçlerinde toplumsal hareketlilik ve ekonomik değişimlerin etkileri araştırılır. Şehirlerde sosyal çatışmalar, isyanlar ve siyasi dinamikler tartışılır. Tarihi şehir merkezlerinin korunması, restorasyon ve kültürel miras politikaları incelenir. Medeniyetlerin yükseliş ve çöküşünde şehirlerin rolü ele alınır. Şehirlerin kimlik ve aidiyet duygusundaki önemi tartışılır. Kentsel mekânın tarihsel süreçte değişimi ve mekan algısı incelenir. Günümüz kent sorunlarına tarihsel perspektiften bakış sağlanır. Ders kapsamında öğrencilerin şehir medeniyeti üzerine özgün araştırma projeleri geliştirmesi teşvik edilir. Ders sonunda öğrencilerin, şehir ve medeniyet tarihini eleştirel ve disiplinlerarası bir bakış açısıyla değerlendirebilme yetkinliği kazanması hedeflenir.

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5031	Şehir ve Medeniyet Tarihi II		3 + 0	7,5	S	

Dersin başlangıcında şehir kavramının tarihsel ve sosyolojik tanımları ele alınır. İlk medeniyetlerde şehirleşme süreçleri ve kent kültürünün oluşumu incelenir. Mezopotamya, Mısır, Hint ve Çin medeniyetlerinde şehirlerin rolü ve yapısı analiz edilir. Antik Yunan ve Roma şehir devletleri ve kentsel yönetim modelleri üzerinde durulur. Ortaçağ Avrupa'sında feodal yapı ve şehir gelişimi ilişkisi değerlendirilir. İslam medeniyetinde şehirlerin kuruluşu, fonksiyonları ve mimarisi araştırılır. Şehir ve devlet ilişkisi, yönetim mekanizmaları ve şehircilik politikaları tartışılır. Şehirlerin ekonomik rolü; ticaret, zanaat ve pazarların gelişimi ele alınır. Sosyal yapılar, sınıf farklılıkları ve toplumsal cinsiyetin şehir yaşamındaki etkisi incelenir. Şehirlerin kültürel ve dini fonksiyonları, tapınaklar, camiler, kiliseler ve ibadet alanları irdelenir. Ortaçağ ve erken modern dönemde şehirlerin savunma sistemleri ve surlar analiz edilir. Sanayi Devrimi öncesinde Avrupa şehirlerinin dönüşümü ve kentleşme süreçleri tartışılır. Yeni dünya şehirlerinin oluşumu ve kolonizasyon etkileri incelenir. Kent planlaması ve mimari tarzların medeniyet tarihindeki yeri değerlendirilir. Şehirlerin demografik yapısı, nüfus artışı ve göç hareketleri ele alınır. Su kaynakları, altyapı ve teknolojik gelişmelerin şehir yaşamına etkisi araştırılır. Şehir kültürünün sanat, edebiyat ve gündelik yaşamdaki yansımaları üzerinde durulur. Şehirlerin çevresel etkileri ve sürdürülebilirlik meseleleri tartışılır. Medeniyetlerarası etkileşim ve kültürel alışverişin şehirler aracılığıyla gerçekleşme biçimleri ele alınır. Osmanlı, Bizans, İran ve Arap şehirleri karşılaştırmalı olarak incelenir. Modern şehirlerin oluşumu ve şehircilik teorileri tarihsel bağlamda değerlendirilir. Kentleşme süreçlerinde toplumsal hareketlilik ve ekonomik değişimlerin etkileri araştırılır. Şehirlerde sosyal çatışmalar, isyanlar ve siyasi dinamikler tartışılır. Tarihi şehir merkezlerinin korunması, restorasyon ve kültürel miras politikaları incelenir. Medeniyetlerin yükseliş ve çöküşünde şehirlerin rolü ele alınır. Şehirlerin kimlik ve aidiyet duygusundaki önemi tartışılır. Kentsel mekânın tarihsel süreçte değişimi ve mekan algısı incelenir. Günümüz kent sorunlarına tarihsel perspektiften bakış sağlanır. Ders kapsamında öğrencilerin şehir medeniyeti üzerine özgün araştırma projeleri geliştirmesi teşvik edilir. Ders sonunda öğrencilerin, şehir ve medeniyet tarihini eleştirel ve disiplinlerarası bir bakış açısıyla değerlendirebilme yetkinliği kazanması hedeflenir.

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5032	Tarih Metodolojisi		3 + 0	7,5	S	

Tarihsel bilgi, kaynak ve tarihçi arasındaki ilişki, tarih felsefesi ve yeni yaklaşımlar, tarihte nedensellik ve nesnellik, Tarih yazımında günümüze kadar uzanan farklı yaklaşımlar konuları bu dersin içeriğini oluşturur.

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5033	Türk Dış Politikası		3 + 0	7,5	S	

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5034	Türk Siyasi Tarihi (1945-2000)		3 + 0	7,5	S	

Çok partili hayata geçiş, siyasi partiler, seçimler, politikacılar, yasalar, Anayasalar, darbeler.

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5035	Türkiye Cumhuriyeti Sosyal Tarihi		3 + 0	7,5	S	

Eğitim, kültür, ekonomi, inanç, sanat, sağlık, ulaşım, mutfak, gelenek-görenek, mimari gibi alanlarda Türkiye'de yaşanan gelişmeler ve bu gelişmelerin topluma yansımaları.

Kodu	Ders Adı	Yarıyl	T+U Saat	AKTS	Z / S	
TAR5036	Türkiye Cumhuriyeti Sosyo-Kültürel Gelişmeler		3 + 0	7,5	S	

Sosyal ve kültürel gelişmelerin siyasete etkileri, Devlet politikaları içinde sosyal ve kültürel uygulamalar

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5037	Vakıf Medeniyeti ve Müesseseleri I		3 + 0	7,5	S
Vakıf kelimesi Arapça kökenli olup, bir malın Allah rızası için durdurulması anlamına gelir. İslam hukukunda vakıf, gelir getiren bir malın mülkiyetinin kamu yararına devredilmesiyle oluşur. Osmanlılar, vakıf sistemini Selçuklulardan ve önceki İslam devletlerinden miras almışlardır. Osmanlı Devleti'nde vakıflar, sultandan sıradan halka kadar geniş bir yelpazede kurulmuştur. Vakıflar, Osmanlı'da sosyal devlet anlayışının temel taşlarından biri olmuştur. Eğitimden sağlığa, imar faaliyetlerinden hayır hizmetlerine kadar birçok alanda hizmet vermişlerdir. Medreseler çoğunlukla vakıflar eliyle kurulmuş ve finanse edilmiştir. Hastaneler, darüşşifalar ve aşevleri (imarethaneler) vakıf sistemi ile hizmet vermiştir. Vakıf gelirleri genellikle kiralanan gayrimenkullerden ya da dükkânlardan sağlanmıştır. Vakıf senetleri olan vakfiyeler, hem hukuki belge hem de tarihsel kaynak olarak önemlidir. Vakfiyeler genellikle Arapça yazılır, resmi bir dille düzenlenirdi. Osmanlı'da vakıflar şeyhülislam fetvası ve kadı onayıyla kurulurdu. Bir vakfın geçerli olması için vakıf kurucusunun mülkiyet hakkına sahip olması gerekirdi. Vakıf malları satılamaz, miras bırakamaz ve mülkiyeti devredilemezdi. Vakıf yöneticisine mütevellî, gelir toplayan kişilere ise âmil denilirdi. Kadılar, vakıfların denetiminden sorumlu devlet görevlileriydi. Kadı sicillerinde vakıflarla ilgili pek çok bilgi yer alır. Osmanlı'da kadınlar da vakıf kurabilmiş, toplumda aktif roller üstlenmiştir. Hür kadınlar, özellikle eğitim ve sağlık alanlarında vakıflar kurarak önemli katkılar sağlamıştır. Saray kadınları arasında vakıf kurmak prestijli bir faaliyet olarak görülmüştür. Kanuni Sultan Süleyman'ın eşi Hürrem Sultan'ın kurduğu Haseki Vakfı bu anlamda dikkat çekicidir. Osmanlı şehirlerinin gelişiminde vakıfların ciddi etkisi olmuştur. Camiler, hanlar, hamamlar, çeşmeler ve köprüler genellikle vakıf yapıları olarak inşa edilmiştir. Vakıflar, kent estetiği ve mimari dokunun korunmasında büyük rol oynamıştır. Vakıf müesseseleri genellikle bir külliye içinde topluca yer alırdı. Külliyeler, cami merkezi olarak planlanan çok işlevli sosyal komplekslerdi. Vakıf kurumları, halk ile devlet arasında bir sosyal denge unsuru olmuştur. Zengin ile fakir arasındaki ekonomik uçurumun hafifletilmesinde işlev görmüştür. Yolculara, gariplere ve kimsesizlere hizmet eden vakıflar, toplumsal dayanışmayı artırmıştır. Hayvanlar için kurulmuş vakıflar da Osmanlı toplumunun merhamet anlayışını yansıtır. Özellikle kış aylarında sokak hayvanları için yem bırakan vakıflar mevcuttu. Osmanlı taşrasında da vakıf kurumları geniş bir yaygınlığa sahipti. Balkanlar, Anadolu ve Arap vilayetlerinde vakıf faaliyetleri gözlemlenir. Vakıflar, Osmanlı'nın çok uluslu ve çok dinli yapısında barış ortamının korunmasına katkı sağladı. Gayrimüslimler de kendi dini cemaatleri içinde vakıflar kurabiliyordu. Tanzimat Dönemi'nde vakıf sisteminde bazı düzenlemelere gidilmiştir. 1826'da kurulan Evkaf Nezareti, vakıf işlerinin devlet kontrolünde yürütülmesini sağladı. Bu dönemle birlikte vakıfların mali yapısı kayıt altına alınmaya başlandı. Cumhuriyet Dönemi'nde vakıf malları devlete devredilerek yeni düzenlemelere tabi tutuldu. 1924 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Günümüzde Osmanlı vakıflarından kalan eserler hâlâ ayakta ve işlevseldir. Osmanlı vakıf sistemi, modern sivil toplum anlayışının temellerini oluşturur. Öğrenciler, vakıf belgeleri üzerinden sosyal tarih yazımına kaynak kullanma becerisi kazanır. Vakıf kültürü, Osmanlı toplumunun insani değerlerini yansıtan önemli bir mirastır. Vakıf sisteminin başarısı, yöneticilerin adaleti ve halkın katkısı ile mümkün olmuştur. Dönemin vakfiye metinleri dil, edebiyat ve hukuk açısından da incelenmeye değerdir. Osmanlı'da vakıf geleneği, hayrseverlik ile bürokratik yapı arasında köprü kurmuştur. Bugünkü vakıf üniversiteleri, bu köklü geleneğin devamı sayılabilir. Derste görsel belgeler, arşiv kayıtları ve mimari yapılar üzerinden somut örnekler incelenir. Bu ders, Osmanlı'nın sosyal, kültürel ve kurumsal dokusunu anlamak için temel bir bakış açısı sunar.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5038	Vakıf Medeniyeti ve Müesseseleri II		3 + 0	7,5	S

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5039	XI-XV. Yüzyıllarda İslam Dünyası		3 + 0	7,5	S

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5040	Yakınçağ Türk İdare Tarihi I		3 + 0	7,5	S
Dersin içeriğinde öncelikle devletin geleneksel teşkilat yapısının ortaya çıkışı, devlet Anlayışı, hanedanın ortaya çıkışı, Osmanlı veraset sistemi, tahta çıkış, padişah ve şehzadeler, Osmanlı merkez teşkilatı, divân-ı hümayun ve diğer divanlar, Divan üyeleri, veziriazam, vezirler, kadı askerler, defterdar ve nişancı, Divan bürokrasisi ve divan kalemler, Osmanlı Saray Teşkilatı, Birun, Enderun, Kul sistemi, Harem-i hümayun gibi konular işlenir. Ardından II. Mahmud ve Tanzimat reformları bağlamında eski kurumların tasfiyesi ve kurumların tesis süreci ve kurumlar izah edilir.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5041	Yakınçağ Türk İdare Tarihi II		3 + 0	7,5	S
Dersin içeriğinde öncelikle devletin geleneksel teşkilat yapısının ortaya çıkışı, devlet Anlayışı, hanedanın ortaya çıkışı, Osmanlı veraset sistemi, tahta çıkış, padişah ve şehzadeler, Osmanlı merkez teşkilatı, divân-ı hümayun ve diğer divanlar, Divan üyeleri, veziriazam, vezirler, kadı askerler, defterdar ve nişancı, Divan bürokrasisi ve divan kalemler, Osmanlı Saray Teşkilatı, Birun, Enderun, Kul sistemi, Harem-i hümayun gibi konular işlenir. Ardından II. Mahmud ve Tanzimat reformları bağlamında eski kurumların tasfiyesi ve kurumların tesis süreci ve kurumlar izah edilir.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5042	Yakınçağ'da Türkistan		3 + 0	7,5	S
"Yakınçağ'da Türkistan Tarihi" dersi, Türkistan coğrafyasının 18. yüzyıldan 20. yüzyıl başlarına kadar geçirdiği siyasi, toplumsal ve kültürel dönüşümleri kapsamlı biçimde ele alır. Dersin başlangıcında, Türkistan'ın coğrafi sınırları, etnik ve dini yapısı, hanlıklar dönemi (Buhara, Hive, Hokand) ve bu hanlıkları idarı, ekonomik ve toplumsal yapıları incelenir. Hanlıklar arasındaki rekabet, ittifaklar ve iç dinamikler, dönemin kaynakları ışığında tartışılır. Dersin devamında, Rus İmparatorluğu'nun Türkistan'a yönelik yayılmacı politikaları, askeri işgaller, idari reformlar ve bölgenin Rusya'ya ilhak süreci detaylı olarak ele alınır. Bu süreçte, yerel elitlerin, ulemanın ve halkın tepkileri; isyanlar, direniş hareketleri ve müzakere süreçleri analiz edilir. Rus kolonizasyonunun sosyal, ekonomik ve kültürel etkileri; şehirleşme, demografik değişimler, eğitim ve din politikaları üzerinden değerlendirilir. Ayrıca, Çin'in Doğu Türkistan'daki hâkimiyet politikaları, Kaşgar ve Turfan gibi merkezlerdeki gelişmeler, ele alınır. 19. yüzyılın sonlarına doğru Türkistan'da modernleşme ve yenileşme girişimleri, Jadidcilik hareketi, basın-yayın faaliyetleri, eğitim reformları ve milli kimlik inşa süreçleri dersin önemli temalarındandır. Soyvet öncesi dönemde bölgesel milliyetçilik, Pan-Türkizm ve Pan-İslamizm fikirlerinin ortaya çıkışı ve etkileri üzerinde durulur. Ders boyunca, dönemin arşiv belgeleri, seyahatnameler, anılar, gazeteler ve modern araştırmalar birincil ve ikincil kaynak olarak kullanılır. Öğrencilerden, belirli bir konu veya hanlık üzerine kaynak temelli araştırma raporu hazırlamaları beklenir. Dersin sonunda, Türkistan'ın yakınçağ tarihinin genel hatları, temel kaynakları ve güncel tartışmaları üzerine kapsamlı bir değerlendirme yapılır.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5043	Yeniçağ Avrupa Tarihi		3 + 0	7,5	S
Bu ders, Avrupa tarihinde 15. yüzyıl sonlarından 18. yüzyıl sonlarına kadar süren büyük dönüşümleri inceler. Orta Çağ'ın sonu ve Yeniçağ'ın başlangıcı arasındaki tarihsel kopuş noktaları ele alınır. Coğrafi keşiflerin sebepleri, gelişimi ve Avrupa toplumları üzerindeki etkileri analiz edilir. Keşiflerin sonucunda oluşan sömürge imparatorlukları ve ticaret yollarındaki değişimler tartışılır. Portekiz ve İspanya'nın deniz aşırı yayılma politikaları örnek olaylarla değerlendirilir. Rönesans hareketi ve insan merkezi düşüncenin Avrupa düşünsel yaşamına etkisi incelenir. Sanat, bilim ve felsefede Rönesans'ın yarattığı zihinsel dönüşüm analiz edilir. Matbaanın yaygınlaşması ve bilginin dolaşımı üzerindeki etkileri tartışılır. Reform hareketi, Martin Luther ve Protestanlık üzerine siyasi ve dini sonuçlar açıklanır. Katolik karşı-reformu ve Cizvitlerin Avrupa'daki etkisi değerlendirilir. Din savaşları ve mezhep ayrılıklarının Avrupa siyasi haritasını nasıl değiştirdiği incelenir. Otuz Yıl Savaşları, bu savaşın nedenleri ve Avrupa'daki dengelere etkisi ele alınır. Vestfalya Antlaşması'nın uluslararası ilişkiler ve modern devlet anlayışı açısından önemi açıklanır. Mutlakiyetçi yönetimlerin yükselişi ve merkezi monarşilerin güçlenmesi incelenir. Fransa'da XII. Louis ve XIV. Louis dönemleri mutlakiyet uygulamalarıyla örneklendirilir. İngiltere'deki siyasal gelişmeler, parlamento-monark ilişkileri ve iç savaş süreci değerlendirilir. İngiliz Devrimi, meşrutiyetin doğuşu ve anayasal monarşinin temelleri analiz edilir. Habsburglar ve Hohenzollerler gibi hanedanların Avrupa'daki rolü açıklanır. Avrupa'da Osmanlı etkisi ve Osmanlı-Avrupa ilişkilerinin siyasi bağlamı işlenir. Avrupa'nın diplomatik yapısında denge politikalarının doğuşu ve uygulamaları değerlendirilir. Barok ve Rokoko dönemleriyle birlikte kültürel yaşamın dönüşümü ele alınır. Merkantilizm ve devletin ekonomiyi müdahalesi üzerine Avrupa genelinde örnekler verilir. Kolonileşme hareketlerinin ekonomi ve toplum üzerindeki etkileri tartışılır. Avrupa'da köylü ayaklanmaları, sınıfsal yapılar ve toplumsal gerilimler incelenir. Aydınlanma düşüncesinin temelleri, öncü filozoflar ve temel kavramlar tanıtılır. Voltaire, Rousseau, Montesquieu ve Locke gibi düşünürlerin siyasal fikirleri analiz edilir. Aydınlanmanın eğitim, hukuk ve yönetim üzerindeki etkileri açıklanır. Bilimsel Devrim'in gelişimi, Kopernik, Galileo ve Newton'un katkıları ele alınır. Avrupa'da doğa anlayışı ve bilimin laikleşme süreci işlenir. Akademiler, üniversiteler ve bilgi toplumu kavramları üzerinden Aydınlanma'nın kurumlaşması tartışılır. 18. yüzyılda mutlak monarşilerin reform politikaları (aydınlanmış despotizm) incelenir. Avusturya'da II. Joseph, Rusya'da Büyük Katerina ve Prusya'da Büyük Friedrich örnek alınır. Avrupa'daki sınıf yapısı, soylular, burjuvazi ve köylüler arasındaki ilişkiler analiz edilir. Ticaret burjuvazisinin yükselişi ve şehirleşmenin hız kazanması tartışılır. 18. yüzyılda Avrupa'daki savaşlar (Yedi Yıl Savaşı, Avusturya Veraset Savaşı) değerlendirilir. Avrupa'da "ancien régime" olarak adlandırılan geleneksel düzenin özellikleri tanıtılır. Fransız Devrimi öncesindeki ekonomik kriz, vergi adaletsizliği ve toplumsal huzursuzluklar açıklanır. Devrim öncesi siyasal düşüncenin evrimi ve halk hareketleri ele alınır. 1789 Fransız Devrimi'nin nedenleri ve başlangıç süreci analiz edilir. İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nin içeriği ve etkileri tartışılır. Feodal ayrıcalıkların kaldırılması ve mutlakiyetin yıkılışı değerlendirilir. Devrim sürecinde Avrupa devletlerinin müdahaleleri ve koalisyon savaşları açıklanır. Devrimin Avrupa'daki diğer halk hareketlerine etkisi örneklerle gösterilir. Fransız Devrimi'nin ideolojisi, özgürlük, eşitlik ve kardeşlik kavramları üzerinden tartışılır. Devrim sonrası ortaya çıkan yeni yönetim biçimleri ve anayasa deneyimleri değerlendirilir. Jakoben dönem, Terör Dönemi ve ardından gelen Thermidor süreci açıklanır. Devrimin uzun vadeli etkileri, milliyetçilik ve yurttaşlık bilincinin doğuşuyla ilişkilendirilir. 18. yüzyıl sonunda Avrupa'da oluşan yeni siyasal düzen ve ulus-devlet fikri ele alınır. Ders boyunca öğrenciler, haritalar, birincil kaynaklar ve görsel materyallerle çalışır. Dersin sonunda öğrenciler, Yeniçağ Avrupa'sını siyasi, sosyal, ekonomik ve düşünsel yönleriyle bütüncül biçimde değerlendirme becerisi kazanır.					

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5044	Yeniçağ'da Osmanlı Denizcilik Tarihi		3 + 0	7,5	S

Bu ders, Osmanlı İmparatorluğu'nun Yeniçağ dönemindeki denizcilik faaliyetlerini tarihsel bağlamda incelemeyi amaçlar. Osmanlı'nın Akdeniz, Karadeniz ve Hint Okyanusu üzerindeki stratejik hedefleri tanıtılır. Osmanlı deniz gücünün kuruluş süreci ve kurumsallaşması ele alınır. Gelibolu Tersanesi'nin kuruluşu ve Osmanlı tersanecilik sisteminin gelişimi anlatılır. Tersâne-i Âmire'nin yapısı, işleyişi ve personel sistemi detaylandırılır. Osmanlı donanmasının teknik kapasitesi, gemi türleri ve inşa teknikleri üzerinde durulur. Kadırga, kalyon ve başlarda gibi Osmanlı gemi türleri tanıtılır. Donanmanın ikmal sistemi, erzak tedariki ve lojistik yapısı incelenir. Osmanlı Bahriyesi'nin insan kaynağı, leventler ve kürekçilerin sosyal yapısı ele alınır. Kaptan-ı Derya, reis ve sancak beyleri gibi denizcilik bürokrasisi açıklanır. Barbaros Hayreddin Paşa ve diğer önemli Osmanlı denizcilerinin biyografileri işlenir. Osmanlı-Venedik deniz savaşları kronolojik olarak değerlendirilir. Preveze Deniz Zaferi'nin sebepleri, gelişimi ve sonuçları analiz edilir. 16. yüzyılda Osmanlı donanmasının Akdeniz hâkimiyeti ve korsanlık faaliyetleri ele alınır. Kuzey Afrika'da Osmanlı korsanlarının faaliyetleri ve Trablusgarp, Cezayir, Tunus beyliklerinin yapısı açıklanır. Osmanlıların Hint Okyanusu seferleri ve Portekizle deniz mücadeleleri incelenir. Piri Reis ve Kitab-ı Bahriye gibi denizcilik kültürüne katkı sağlayan eserler tanıtılır. Osmanlı deniz haritacılığı ve seyir teknikleri üzerinde durulur. Donanmanın Karadeniz'deki faaliyetleri ve liman politikaları tartışılır. Kırım Hanlığı ile Osmanlı deniz ilişkileri ele alınır. Osmanlı deniz gücünün Doğu Akdeniz ve Ege'deki etkinliği analiz edilir. 17. yüzyılda Osmanlı donanmasının zayıflama süreci tartışılır. Osmanlı-İspanyol ve Osmanlı-Malta deniz çatışmaları değerlendirilir. Malta Seferi ve başarısızlık nedenleri detaylandırılır. Osmanlı denizcilik sisteminin ekonomik yükü ve mali organizasyonu incelenir. Osmanlı'da liman şehirlerinin yapısı, ticaret yollarıyla ilişkisi anlatılır. Tersane işçileri, mühendisler ve tersane yönetiminin sosyal yapısı ele alınır. Donanma için gerekli kereste, zift, halat gibi hammaddelerin temin süreci incelenir. Donanma-i Hümayun'un denetimi ve deniz hukuk sistemi tanıtılır. Osmanlı'da denizcilik eğitimi ve gemicilik bilgisi üzerine bilgi verilir. Mühendishane-i Bahrî-i Hümayun'un kuruluş süreci ve önemi açıklanır. Osmanlı denizcilğinde kullanılan terim ve deyimler öğretilir. Osmanlı arşivlerinde yer alan denizcilik belgeleri ve raporları tanıtılır. 18. yüzyılda Osmanlı donanmasındaki modernleşme çabaları ele alınır. III. Selim dönemi deniz reformları ve Fransız uzmanların katkısı değerlendirilir. Osmanlı donanmasının yapısal zayıflıkları ve teknolojik geri kalmışlığı tartışılır. Çeşme Baskını (1770) ve sonuçları detaylı olarak incelenir. Donanma Cemiyeti ve II. Mahmud dönemi denizcilik ıslahatları öncül bilgilerle tanıtılır. Yeniçağ'da Osmanlı'nın deniz gücü ile kara gücü arasındaki ilişki değerlendirilir. Avrupa devletleriyle yapılan deniz antlaşmaları ve kapitülasyonların etkisi analiz edilir. Osmanlı donanmasının diplomasi aracı olarak nasıl kullanıldığı tartışılır. Levantik kültürü, denizcilik folkloru ve denizcilik temalı Osmanlı şiiri örneklerle açıklanır. Osmanlı deniz savaşlarında kullanılan silah sistemleri tanıtılır. Yeniçerilerin donanmaya etkisi ve deniz askeri düzeni açıklanır. Osmanlı deniz ticareti, gümrük politikaları ve ticaret filoları üzerine bilgi verilir. Osmanlı denizciliğinin Avrupa denizcilik sistemiyle karşılaştırılması yapılır. Osmanlı denizcilik tarihine ilişkin birincil kaynaklar ve kronikler değerlendirilir. Ders kapsamında temsili harita ve gemi çizimleri kullanılarak görsel okuma yapılır. Öğrenciler, belirlenen konularda sunum ve kaynak analizi çalışmalarını gerçekleştirir. Ders sonunda öğrenciler, Yeniçağ Osmanlı denizciliğini çok boyutlu bir yaklaşımla değerlendirebilme yetkinliği kazanır.

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5045	Yeniçağ'da Türkistan		3 + 0	7,5	S

"Yeniçağda Türkistan" dersi, 15. yüzyıldan 18. yüzyıl sonuna uzanan dönemde Türkistan bölgesinin siyasi, toplumsal ve kültürel gelişimini kapsamlı şekilde ele alır. İlk olarak, Timur İmparatorluğu'nun yıkılışı ve bunun ardından ortaya çıkan Buhara, Hive ve Hokand Hanlıkları gibi yeni siyasi oluşumlar incelenir. Hanlıklar arasındaki rekabet, ittifaklar ve bölgesel güç dengeleri, hem yerel hem de dış kaynakların ışığında değerlendirilir. Ders kapsamında, Safevi, Babür ve Osmanlı gibi komşu büyük imparatorluklarla olan ilişkiler, diplomatik temaslar ve ticari bağlantılar detaylandırılır. Bunun yanında, şehirleşme, tarım ve ticaretin bölge ekonomisindeki yeri, kervan yolları ve İpek Yolu'nun Türkistan'daki etkisi tartışılır. Toplumsal yapının dönüşümü, göçebe ve yerleşik topluluklar arasındaki ilişkiler, dini kurumlar ve eğitim faaliyetleri de dersin önemli başlıklarındandır. Timur sonrası dönemde sanat, mimari, edebiyat ve bilim alanlarındaki gelişmeler; medreseler, vakıflar ve kültürel miras örnekleriyle birlikte incelenir. Ders boyunca, çağdaş tarih yazımındaki tartışmalar, dönemin arşiv belgeleri, seyahatnameler ve yerel kronikler kullanılır. Öğrencilerden, belirli bir hanlık, şehir veya tema üzerine kaynak temelli araştırma raporu hazırlamaları beklenir. Dersin sonunda, Türkistan'ın Yeniçağ'daki dönüşümü ve bu süreçteki tarihsel aktörlerin rolü bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilir.

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5900	Seminer		3 + 0	7,5	S

1 Osmanlı Medeniyet Tarihinin kaynaklarının Tanıtımı 2 Kaynakların Kullanım Yöntemleri 3 Seçilen bir kaynak eser üzerinde ortak çalışma 4 Seçilen yayınlanmış bilimsel makaleler üzerinde ortak çalışma 5 Çalışma yapılabilcek konuların nasıl seçilmesi gerektiği 6 Konular üzerinde ortak ön çalışma 7 Bilimsel bir çalışmanın nasıl yazılması gerektiği 8 Hazırlanan ödev-makalelerin okunması ve tartışılması 9 Ödev-makalelerin okunup, tartışılması 10 Ödev-makalelerin okunup, tartışılması 11 Ödev-makalelerin okunup, tartışılması 12 Ödev-makalelerin okunup, tartışılması 13 Ödev-makalelerin okunup, tartışılması 14 Değerlendirmeler sonucunda yazılan metinlerin düzenlenmesi grup çalışması

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR7000	Uzmanlık Alan		6 + 0	10,0	Z

1. YARIYIL

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5046	Avrupa Tarihinin Kaynakları	1	3 + 0	7,5	S

Bu ders, Avrupa tarihinin anlaşılmasında başvurulan farklı türdeki kaynakların tanıtımına ve analizine odaklanır. Öğrencilere kronikler, seyahatnameler, mektuplar, günlükler, hukuki belgeler gibi yazılı kaynakların yapısı ve tarihsel bağlamı öğretilir. Aynı zamanda, görsel ve maddi kültür unsurları olan resimler, haritalar, mimari yapılar ve anıtlar gibi kaynakların nasıl okunacağı, nasıl yorumlanacağı üzerinde durulur. Sözlü tarih yöntemleri, bireysel hafızanın ve tanıklığın tarih yazımına nasıl katkı sunduğunu anlamaya yönelik incelenir. Gazeteler, dergiler ve dijital arşivler gibi modern kaynaklar sayesinde tarihsel olayların çok yönlü ele alınabileceği gösterilir. Devlet arşivlerinin yapısı, tasnifi ve araştırmacıya sunduğu olanaklar ele alınarak arşiv okuma becerileri geliştirilir. Harita okuma ve coğrafyanın tarihsel süreçlerdeki rolü üzerine uygulamalı değerlendirmeler yapılır. Dersin ilerleyen haftalarında öğrencilerden seçtikleri bir kaynak türü üzerine seminer sunumları yapmaları istenir. Bu sayede hem bireysel araştırma becerileri hem de kaynak çözümleme ve sunum yetkinlikleri geliştirilir. Tüm içerik, Avrupa tarihinin ana dönemleriyle ilişkilendirilerek; ortaçağ, erken Modern dönem ve 19-20. yüzyıl Avrupa'sı üzerinden örneklerle zenginleştirilir.

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5047	Türk Kadın Tarihi Kuram Yöntem ve Tarih Yazımı	1	3 + 0	7,5	S

Kadın Tarihi Yazımı: Yöntem, Teori; Kadın Tarihinin Kaynakları, Eski Türklerden itibaren Türk kadın tarihine yön veren kadınlardan örnekler, Türk kadınının geçmişten günümüze katkılar

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5048	Osmanlı Mimarisi	1	3 + 0	7,5	S

1. Dersin tanımı, amacı, kapsamı, yöntemi, kaynaklar 2. Mimar Sinan'dan önce Osmanlı Mimarisi 3. Erken Dönem Osmanlı Devleti'nde Toplumsal ve Dini Yapılar (Zaviyeler, Ulu Camiler, Tek kubbeli camiler) 4. Erken Dönem Osmanlı Devleti'nde Toplumsal ve Dini Yapılar 5. İstanbul'un Fethi Bağlamında Mimarî 6. Sadrazam, vezir külliyeleri 7. Fatih ve II. Bayezid Devri Yapılarından Seçmeler 8. Sinan'dan Sonra Osmanlı Mimarisi _ Sinan'ın Yaşamı ve Sanatı 9. Mimar Sinan Dönemi'nden Seçme Yapılar 10. Mimar Sinan Dönemi'nden Seçme Yapılar 11. Patronlar ve vakıflar 12. Ticari yapılar, Menzili Külliyesi 13. Saraylar 14. Öğrenci sunumları

Kodu	Ders Adı	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
TAR5049	Osmanlı Toplumunda Hayırseverlik ve Kentleşme	1	3 + 0	7,5	S

1.Dersin tanıtımı 2.Vakfın kuruluş şartları ve unsurları 3.Osmanlı vakıfları hakkında kaynaklar 4.Vakfın idaresi ve görevleri 5.Osmanlı'da vakıf kurucular 6.Osmanlı'da vakıf kurucular 7.Ara sınav 8.Osmanlı imar ve kentleşmesinde vakıf sisteminin yeri 9.Osmanlı imar ve kentleşmesinde vakıf sisteminin yeri 10.Devlet politikasında vakıfların yeri 11. Vakıfların eğitim ve öğretim hizmetleri 12. Vakıfların sosyal ve beledi hizmetleri 13. Vakfiye incelemesi 14. Öğrenci sunumları

